

Juli 2014 / jaargang 2 (nr. 2)

Nieuwsbrief Regionaal Consortium Zwangerschap & Geboorte Zuidwest Nederland

Het regionaal consortium is een samenwerkingsverband waarin nagenoeg alle ketenpartners in de geboortezorg in de regio Zuidwest Nederland zijn vertegenwoordigd. Binnen het consortium werken partijen vanuit onderzoek, onderwijs én praktijk voortdurend met elkaar samen. Tot onze partners behoren verloskundigen, gynaecologen, kinderartsen, kraamzorgorganisaties, hogescholen, regionale ondersteuningsstructuren (ROSSen), huisartsenlaboratoria, echocentra, centra voor jeugd- en gezin, GGD, jeugdzorg en de afdelingen psychiatrie en maatschappelijke gezondheid van het Erasmus MC.

Het consortium heeft als visie dat samenwerking in de keten rondom de cliënt voorwaardelijk is voor het verlenen van goede zorg aan de - aankomende - zwangere, barend en/of moeder, haar partner en haar kind. Het belang van moeder en kind staat hierbij voorop.

Nieuws ZonMw

Zwanger en Werk

ZonMw heeft alle regionale consortia (10) begin dit jaar uitgenodigd om een subsidie aanvraag in te dienen die zich richt op het bevorderen van de gezondheid tijdens zwangerschap in de werksituatie en het verbeteren van de samenwerking tussen de professionals in het regionaal consortium rondom zwangerschap en geboorte en Arbo curatieve/bedrijfs-geneeskundige zorgverleners.

Mededelingen

KNOV lanceert deverloskundige.nl

Vanaf 13 mei is de nieuwe website deverloskundige.nl live. Deze website is speciaal voor (aanstaande) zwangeren ontwikkeld en ondersteunt verloskundigen in hun voorlichting. Op deverloskundige.nl staat standaard informatie die verloskundigen geven tijdens het spreekuur, bijvoorbeeld over prenatale onderzoeken. Maar ook verdiepende informatie over bijvoorbeeld anemie of foetale groeivertraging. De zwangere die naast deze specifieke informatie nog

We zijn verheugd te kunnen meedelen dat onze subsidie aanvraag door ZonMw is gehonoreerd!

De titel van het project luidt: "Arbeid en gezond zwanger, maak er werk van!". Na de zomervakantie zal verder worden gezien hoe het project concreet gestalte gaat krijgen en worden nadere afspraken gemaakt met de participanten.

Projectleiders bijeenkomst ZonMw

Op 24 maart jl. organiseerde ZonMw de tweede bijeenkomst voor projectleiders van alle regionale consortia in Nederland. Deze middag is voornamelijk gesproken over de evaluatie van consortia en het onderling uitwisselen van informatie.

Overzicht van bijeenkomsten regionaal consortium

Regio bijeenkomst

De regio bijeenkomst op 15 april jl. stond dit keer in het teken van 'kraamzorg'. Vanwege de vele ontwikkelingen op dit terrein vonden we dat we hier aandacht aan moesten besteden. Dr. Tanja Vrijkotte beet het spits af met een lezing over de etnische verschillen in gebruik van professionele kraamzorg. Zij toonde enkele resultaten van de ABCD studie waar zij projectleider van is. Vervolgens was het de beurt aan promovenda drs. Anke Posthumus met een presentatie over de wetenschappelijke onderbouwing van kraamzorg. In deze studie wordt onderzocht of er een bijdrage geleverd wordt aan: betere risicosignalering, verbetering van de kwaliteit van leven en afname van maternale stress.

Drs. Hans Reinold, directeur Careyn Kraamzorg ging in zijn boeiende presentatie in op de ontwikkelingen en uitdagingen in de kraamzorg vanaf het ontstaan eind 19e eeuw tot nu. Ten slotte hebben twee projectleiders in een korte pitch 'hun' studie bij de aanwezigen geïntroduceerd. Het betrof de 'Stop or go' studie o.l.v. Mijke van den Berg-Lambregtse en de 'IMPROVED' studie o.l.v. drs. Caroline van den Berg (in onze nieuwsbrief van maart 2014 jl. hebben we ook uitgebreid aandacht besteed aan deze twee studies).

Projectraad

Naast de regiobijeenkomst, vond op 15 april jl. ook de tweede vergadering van de projectraad van het regionaal consortium plaats. In een vorige vergadering heeft de projectraad

meer wil weten, wordt doorverwezen naar KNOV.nl. Verder biedt de nieuwe cliënts site het online geboorteplan, een overzicht van verloskundigen in Nederland en de KNOV-voorlichtingsfolders.

Diverse rapporten

Binnen korte tijd kwamen ze binnen: appellerende rapporten van de Inspectie, een spraakmakende beleidsregel van de NZa, positieve evaluaties van de eerste 3 jaar PAN, informatieve leidraden van het CPZ. Een mooie oogst van het afgelopen jaar: er is hard gewerkt in de geboortezorg. En een stevige basis voor het komende jaar voor alle plannen om de geboortezorg te verbeteren. Onderstaand zetten we ze op een rijtje. En via de linken kunt u ze downloaden (bron: STBN website).

Rapporten Inspectie voor de Gezondheidszorg

De titels van de drie rapporten van Inspectie voor de Gezondheidszorg spreken voor zich:

- "Verloskundige Samenwerkingsverbanden: acute zorg veiliger, preventie is blijven liggen"
- "Verbeteringen nodig in de samenwerking tussen kraamzorg en IGZ voor verantwoorde geboortezorg"
- De samenvattende eindrapportage van het inspectie-onderzoek: "Mogelijkheden voor

geadviseerd om kort en bondig wat meer tastbare informatie te geven over het regionaal consortium en het onderzoeksproject. Het projectteam heeft het advies ter harte genomen en dat heeft geleid tot de ontwikkeling van een flyer die op 15 april aan de projectraad werd gepresenteerd.

Vanuit de regio bereiken ons geluiden dat verschillende keten initiatieven knelpunten ervaren als het gaat om financiering. In eerste instantie was het idee om een werkgroep "financiën" op te richten (bestaande uit een afvaardiging van projectraad leden) die o.a. met verschillende verzekeraars in gesprek wilde gaan over dit onderwerp. Bij nader inzien bleek een werkgroep die actief aan de slag zou gaan (nog) een stap te ver. Als 'alternatief' is op 3 juli jl. een interne bijeenkomst georganiseerd met als onderwerp 'financiering van de geboortezorg'. Verschillende deskundigen hebben hierin uiteengezet hoe financiering plaatsvindt van een verloskundigenpraktijk, een diagnostisch centrum, 'thuis kraamzorg', kraamzorg in een geboortecentrum en binnen een ziekenhuis/maatschap. Aandacht is tevens besteed aan de mogelijke gevolgen van ketenfinanciering voor die organisaties. Het was een zeer leerzame bijeenkomst waarin waardevolle informatie is uitgewisseld.

Deze bijeenkomst was alleen bestemd voor de leden van de projectraad en bedoeld om meer inzicht te krijgen over de (huidige) financiering van de geboortezorg. We zijn ons nog aan het beraden over een eventueel vervolg voor alle participanten van het regionaal consortium, omdat we merken dat er in de regio wel behoefte is aan meer informatie over dit thema. Het consortium is niet bedoeld én heeft ook niet de intentie om de integrale zorg in de regio te regelen en/of zich op te stellen als partij richting verzekeraars. Wel wil zij graag een platform zijn om ook op dit gebied kennis en expertise te delen.

Mini symposium Zwangerschap en Verslaving

Op donderdagmiddag 5 juni jl. vond op Hogeschool Rotterdam het 3e mini symposium van ons consortium plaats met als thema 'zwangerschap en verslaving' plaats.

Het thema werd vanuit verschillende invalshoeken belicht. Dr. Gerda Rodenburg, senior onderzoeker IVO Instituut voor Onderzoek naar leefwijzen en Verslaving, hield een inleiding over 'wat is verslaving?'. Daarna was het de beurt aan dr. Ab Aaldriks, psychiater Bouman GGZ, die inging op de gevolgen van alcoholgebruik tijdens de zwangerschap. Onderdeel van de

verbetering geboortezorg nog onvolledig benut".

Tenslotte de [brief van Minister Schippers](#), waarmee zij de Inspectierapporten aanbiedt aan de Tweede Kamer.

Leidraden CPZ

Het College Perinatale Zorg heeft als opdracht de aanbevelingen van het Advies van de Stuurgroep Zwangerschap en Geboorte uit te voeren. In opdracht van de minister van VWS heeft zij [3 leidraden](#) opgesteld om te komen tot verbetering van de geboortezorg:

- "Uitgangspunten van integrale samenwerking"
- "Zorg gerelateerde criteria voor poliklinische bevalling in ziekenhuis en geboortecentrum zonder medische indicatie"
- "Voornemen tot concentratie van (acute) geboortezorg": randvoorwaarden waar concentratie van de geboortezorg aan dient te voldoen.

Beleidsregel Verloskunde van de NZa

De [module "Geboortecentrum"](#) (paragraaf 5.7.5.) maakt het mogelijk om onderdelen van het tarief via onderlinge dienstverlening aan een andere zorgaanbieder in rekening te brengen. Een functionele stap richting integrale geboortezorg. De [module "Lachgassedatie in een geboortecentrum"](#) (paragraaf 5.7.6.) voorziet per 1/1/2015 in een tarief voor toedienen Lachgas in een geboortecentrum. Per 1 september zal naar verwachting de Algemene Maatregel van Bestuur worden gepubliceerd, op basis waarvan de verloskundige bevoegd zal zijn lachgas zelfstandig toe te dienen.

Daarnaast stelt de NZa een [module "Integrale geboortezorg"](#) (paragraaf 5.7.7.) ter beschikking. Een aanvullend tarief gericht op "de kwaliteit van de verloskundige en de bevordering van de samenwerking en professionalisering binnen de verloskundige keten". Het betreft een opslag op het verloskundige tarief van maximaal 10%, inzetbaar voor

presentatie was een [filmpje](#) over kinderen met FAS (Foetaal Alcohol Syndroom), dat veel indruk maakte bij de deelnemers.

Na de pauze stond drs. Mary Janssen van Raay, verslavingsarts KNMG / Boumanggz, stil bij de ethische dilemma's, diagnostiek en interventies m.b.t. verslaving rondom de zwangerschap. Prof. dr. Anja Huizink, universitair hoofddocent ontwikkelingspsychologie VU Amsterdam, sloot de middag af met een boeiende presentatie over cannabis gebruik in de zwangerschap en de resultaten van wetenschappelijk onderzoek. De presentaties leverden voldoende stof op voor de discussie en het uitwisselen van ervaringen onder de aanwezigen. Ook na afloop werd er door de deelnemers en sprekers nog volop nagepraat.

De belangstelling voor het symposium overtrof onze verwachtingen. Het aantal deelnemers bedroeg dit keer meer dan 70! Ook was het wederom een zeer gevarieerde groep die bestond uit docenten, studenten, verloskundigen, gynaecologen en kraamzorgmedewerkers. Het mini symposium is door zowel door de KNOV (2,5 punt) als de NVOG (3 punten) geaccrediteerd.

Benieuwd naar de volledige presentaties van zowel de regiobijeenkomst als het mini symposium? Deze zijn in te zien via het afgeschermdede gedeelte de [website](#) van het regionaal consortium.

Stand van zaken regionaal consortium

Kennisvragenlijst zorgprofessionals

Als onderdeel van het evaluatie onderzoek van het regionaal consortium hebben alle zorgprofessionals die direct betrokken zijn bij de geboortezorg in Zuidwest Nederland een (digitale) vragenlijst ontvangen. Het doel van het onderzoek is om te evalueren of het regionaal consortium bijdraagt aan de regionale samenwerking en aan de verbetering van de kwaliteit van geboortezorg voor kwetsbare zwangeren.

Om het mogelijk te maken de zorg te verbeteren, moeten we eerst inzicht krijgen in de huidige stand van zaken rondom de zorg voor kwetsbare zwangeren. Deze gegevens zijn nodig om te bekijken of wij als regionaal consortium ook echt een bijdrage leveren aan een betere samenwerking en een verbetering van de zorg. Dit meten we met de vragenlijst. Het invullen van deze

de regio. Deze module geeft regio's die actief toewerken naar betere samenwerking en integrale zorg de financiële ruimte om bijvoorbeeld externe expertise en procesbegeleiding in te huren. Daarnaast kan het - in afstemming met de zorgverzekeraar - een mooie tussenstap zijn richting integrale financiering: als de verloskundige zorg anders wordt ingevuld, worden ook de kosten vaak elders gemaakt. Deze module biedt armslag om daar innovatief mee om te gaan.

Achmea werkt in haar [inkoopbeleid 2015](#) de module Integrale Geboortezorg concreet uit. Onder een aantal voorwaarden kan de module ingezet worden voor:

- Inhuur onafhankelijke expertise/procesbegeleiding om de ketenontwikkeling te starten over verder te helpen (maximaal 5%)
- Versterking van de organisatie van verloskundigen ten behoeve van het VSV (1%)
- En open projecten, zoals Centering Pregnancy, pijnstilling en aanbieden van medium care door verloskundigen (2%)

PAN: "Perinatale audit op koers"
De Stichting Perinatale Audit Nederland rapporteert wat de [perinatale audit heeft opgeleverd](#) sinds de start in 2010. De perinatale audit heeft zorgverleners met elkaar in gesprek en dichter bij elkaar gebracht en leidde tot een breed scala aan aanbevelingen ter verbetering van de geboortezorg.

26 september 2014

Beweging in geboortezorg 3

Locatie: Jaarbeurs Supernova, Utrecht

26 september 2014

Symposium Continuïteit van zorg voor prematuren; dat doe je natuurlijk

vragenlijst kost ongeveer 30 minuten. De vragenlijst wordt nog een keer afgenomen over 1,5 jaar en over 3 jaar.

Om ons regionaal consortium goed te kunnen evalueren, is het van groot belang dat de vragenlijst wordt ingevuld. Indien u dat nog niet heeft gedaan, hierbij het vriendelijke verzoek dit alsnog te doen!

Indien u vragen heeft, neem dan gerust contact met ons op. Aanspreekpunt is dr. Jantine van Rijckevorsel-Scheele (j.van.rijckevorsel-scheele@hr.nl).

Hoeveel kwetsbare zwangeren zijn er in Zuidwest Nederland?

Als vervolg op het interview over de organisatie van zorg voor kwetsbare zwangeren, zijn we in februari gestart met de meting naar het aantal kwetsbare zwangeren in de regio. We maken hierbij gebruik van het Mind2Care screen-en-advies instrument. In overleg met de betreffende zorgorganisatie bepalen we op welke wijze de Mind2Care in hun praktijk het beste ingezet kan worden en hoe we de praktijk hierbij zo goed mogelijk kunnen ondersteunen. We gaan gedurende 6-9 maanden per praktijk ALLE nieuw aangemelde zwangeren benaderen voor deelname. Materialen en ondersteuning worden vanuit het regionaal consortium aangeleverd.

Momenteel is de de meting met behulp van de Mind2Care gestart bij in totaal 17 organisaties in de regio (verloskundigenpraktijken en ziekenhuizen). Mede op verzoek uit de praktijk is de Mind2Care nu ook beschikbaar in Engelse vertaling!

Hebt u nog niet gereageerd op de mail voor het maken van een afspraak, dan hierbij nog een keer de oproep om te reageren en z.s.m. een afspraak met ons onderzoeksteam in te plannen en te starten met de meting! U kunt ons hiervoor bereiken op e-mail adres: regionaalconsortium@hr.nl en telefoonnummer: 010-794 55 11 (secretariaat).

Website van het Regionaal Consortium

De website van het consortium is al enige tijd online. Voor alle leden van het consortium bestaat de mogelijkheid om toegang te krijgen tot een afgeschermd omgeving waar onder andere notulen en presentaties te vinden zijn. Aan ongeveer 40 leden zijn inmiddels op aanvraag inloggegevens verstrekt. Leden kunnen via regionaalconsortium@hr.nl een wachtwoord en gebruikersnaam aanvragen.

samen!

Locatie: ReeHorst, Ede

2 oktober 2014

*Symposium 5-jarig bestaan
Geboortecentrum Sophia*

Locatie: Geboortecentrum Sophia, Rotterdam

9 oktober 2014

*4e Regiobijeenkomst Regionaal
Consortium Zwangerschap en
Geboorte*

Locatie: Hogeschool Rotterdam, Rotterdam

9 november 2014

*Integrale geboortezorg... Is eHealth
de toekomst?*

Locatie: Stadion Galgenwaard, Utrecht

20 november 2014

*Mini symposium Regionaal
Consortium Zwangerschap en
Geboorte*

Locatie: Hogeschool Rotterdam, Rotterdam

4-6 februari 2015

*CARE4 International Scientific
Nursing and Midwifery Congress*

Locatie: Campus Drie Eiken, Antwerpen (België)
Klik [hier](#) voor meer informatie over het congres

Tenslotte

Het projectteam van het regionaal consortium wenst u een prettige zomervakantie toe!

De leden van ons team zijn afwisselend met vakantie, maar voor vragen zijn wij ook in de vakantie bereikbaar via regionaalconsortium@hr.nl

Nieuwsbrief

Hebt u bijeenkomsten die voor de hele regio interessant en toegankelijk zijn? Geef het ons door! Wij plaatsen het dan in de nieuwsbrief.

U kunt zich [hier](#) abonneren op de nieuwsbrief of u zelf uitschrijven. Is

Nieuwe leden Regionaal Consortium

Eind 2013 heeft de projectraad van het consortium positief geadviseerd t.a.v. toetreding van Kraamzorg de Waarden en de SHL-groep tot het Regionaal Consortium Zwangerschap en Geboorte Zuidwest Nederland. De ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst heeft recentelijk plaatsgevonden en daarmee zijn genoemde partijen formeel toegetreden tot het regionaal consortium.

deze nieuwsbrief interessant voor een collega? Stuur hem gerust door!

Studies in de regio

In deze nieuwsbrief willen we – naast de aandacht voor onze ‘eigen’ studie naar kwetsbare zwangeren – ook andere studies de mogelijkheid geven om zichzelf te presenteren. Dit zijn studies die (onder andere) in de regio Zuidwest Nederland lopen/van start gaan. Mocht u interesse hebben en willen deelnemen aan een van deze studies, dan kunt u contact opnemen met de betreffende onderzoeker zoals vermeld bij de studie.

Stichting Babywerk: Digitale voorlichting voor aanstaande ouders

Stichting Babywerk ontwikkelt digitale voorlichting voor een breed publiek van aanstaande ouders en is voor het testen van een proefpakket op zoek naar aanstaande ouders, die kwetsbaar zijn door een lage SES, het wonen in een achterstandswijk, laaggeletterdheid en/of minder goede gezondheidsvaardigheden. Het kan ook gaan om migranten die een beetje Nederlands kunnen lezen en verstaan. Een taalvaardigheidsniveau in het Nederlands van eind basisschool is daarbij een minimale vereiste. Mensen die volledig analfabeet zijn behoren niet tot de doelgroep.

Gezondheidsvaardigheden

Het project wil een bijdrage leveren aan het verbeteren van gezondheidsvaardigheden binnen de genoemde doelgroep. De algemene doelstellingen liggen op het gebied van preventie en gezondheidsbevordering door het stimuleren van zelfvertrouwen en zelfredzaamheid. Stichting Babywerk heeft voor de uitvoering subsidie verworven bij de stichting Kinderpostzegels, de Bernhard van Leer Foundation en de Christine Bader stichting Irene Kinderziekenhuis (CBSIKZ).

Testen van een proefversie

Van een eerste aflevering van het programma is een proefversie gemaakt met als onderwerp stress tijdens de zwangerschap. Om het toegankelijk te maken voor de primaire doelgroep is rekening gehouden met hun beperkte vaardigheden in het (geschreven) Nederlands. Er is veel beeldmateriaal (filmpjes, tekeningen, illustraties) en weinig tekst (steeds kan die ook worden voorgelezen) en er zijn interactieve opdrachten, waaronder een eenvoudige digitale vragenlijst waarmee aanstaande ouders zelf kunnen nagaan hoe het staat met hun psychisch welbevinden.

We willen deze proefversie graag laten testen door vertegenwoordigers van de primaire doelgroep. Vragen zullen onder meer zijn:

- Wat is het oordeel over de materialen (duidelijk, aantrekkelijk, etc.)?
- Is de online presentatie gebruiksvriendelijk?
- Voldoet de voorlichting aan hun informatiebehoefte?

De vertegenwoordigers van de doelgroep kunnen op verschillende manieren meedoen aan het onderzoek: thuis, al dan niet met partner, of in kleine groepjes op een locatie buitenshuis, zoals een bibliotheek of gezondheidscentrum.

Zij zijn:

- Aanstaande ouders, zowel moeders als vaders
- In verwachting van 1e of volgende kind
- Of ouders met een baby tot 1 jaar
- Woonachtig in regio Rotterdam
- Bereid om minstens 1 ochtend / middag / avond deel te nemen aan het onderzoek naar de voorlichting over stress tijdens de zwangerschap

Wilt u meer weten?

Neem contact op met: Sylvia Nossent (s.nossent@babywerk.net / 010-2860749).

Indien u zelf mededelingen heeft die het vermelden in de nieuwsbrief waard zijn: laat het ons weten zodat wij het mee kunnen nemen in een volgende editie. De volgende nieuwsbrief verschijnt in het tweede kwartaal van 2014. Contactpersoon is Angélica Venekamp (a.a.venekamp@hr.nl)